

ثنائی، باقر. تجارب با ساختار در مشاوره گروهی و تعلیم روابط انسانی. تهران: چاپخانه نهضت. ۱۳۷۴، ۱۹۰ صفحه. قیمت ۵۵۰ تومان.

در دنیای شتابزده و پیچیده کنونی که کمتر فرصت روابط صمیمی و ریشه دار بین انسانها بوجود می آید آموزش روابط انسانی، راهنمایی، مشاوره، رواندرمانی و... می توانند به گونه ای مطلوب این امکان را فراهم نمایند. تجارب با ساختار یکی از فنون و ابزارهای مورد استفاده در این راستا و در جهت تسهیل فرآیند یابوری گروه می باشد. این تجارب، فعالیتهایی هستند که طی مراحل پنجگانه یادگیری تجربی (تجربه کردن، ابراز کردن، پردازش، تعمیم دادن، کاربرد) برای رسیدن به هدف معینی طرح ریزی شده و در جهت تسهیل فرآیند گروه توسط متخصصین گروههای یابوری بکار گرفته می شوند. تجارب با ساختار، شرکت کننده (مراجع) را به فکر وامی دارد، به او احساس درگیر بودن و جهت داشتن می دهد و نهایتاً به مراجع در شناخت خود، درک روابط بین فردی، تغییر در نگرشها و رفتار، کمک می کند. بخاطر استفاده گسترده از این تجارب در گروه درمانی آموزش روابط انسانی و مهارتهای ارتباط و بهسازی منابع انسانی، در محیطهای گوناگون، لازم است که رهبران و مشاوران گروه با ماهیت

این تجارب آشنا شوند. در این راستا، کتاب حاضر در سه فصل به طرز مطلوبی تنظیم گردیده است. در فصل اول این کتاب، تجارب با ساختار تعریف شده و تاریخچه مختصری از تجارب با ساختار و چگونگی بکارگیری آنها در مقاطع مختلف گروه (شروع تداوم و اختتام) و همچنین رهنمودهایی برای انتخاب نوع تجارب متناسب با هر مقطع در گروه ارائه گردیده است.

در فصل دوم، مراحل اجرای تجارب با ساختار (تجربه کردن، ابراز کردن، پردازش، تعمیم دادن و کاربرد) و فنون ویژه ای که در هر مرحله می توان بکار گرفت معرفی نموده (جمعاً ۳۴ فعالیت یا تجربه) و اهداف، اندازه گروه، زمان و مواد لازم، محیط فیزیکی و روند کار مربوط به هر تجربه یا فعالیت بصورت عملی و گویا ارائه گردیده است. با توجه به محدود بودن منابع گروه درمانی در زبان فارسی و پشتوانه تجربی مؤلف در زمینه کار با گروه و خانواده، خواندن این کتاب به دانشجویان و متخصصین رشته های یابوری توصیه شده و برای نویسنده آرزوی موفقیت بیشتر داریم.

آن آگاه می‌شود و روش اجرا، نمره گذاری و تفسیر آزمون مورد نظر را فرا می‌گیرد. فصل پایانی کتاب نحوه نوشتن گزارش روانشناختی را شرح می‌دهد. مطالعه این کتاب برای روانشناسان به ویژه روانشناسان بالینی، روانپزشکان و دیگر کارشناسان ارزیابی و درمان مشکلات رفتاری توصیه شده است.

گروث - مارنات، گری (۱۳۷۳). راهنمای سنجش روانی (دو جلد). ترجمه دکتر پاشا شریفی، حسن و نیکخوا، محمد رضا. تهران: انتشارات رشد، ۵۴۲ صفحه قیمت ۲۰۰۰۰ ریال.
این کتاب ترجمه‌ای است از:

Groth-Mamat, G. (1990). Handbook of Psychological Assessment. U.S.A. John Wiley & Sons.

کتاب راهنمای سنجش روانی به دلیل موضوع ویژه آن مورد استفاده روانشناسان و متخصصین سایر رشته‌های بهداشت روانی است. اکنون برگردان آخرین چاپ آن به فارسی در دو جلد چاپ و منتشر شده است. فصلهای کتاب شامل مباحث زیر است. در فصل اول مفاهیم بنیادین سنجش روانی مانند اعتبار، روایی، هنجاریابی و به ویژه سنجش بالینی مورد بحث قرار گرفته است. فصل دوم شرحی است در مورد چگونگی انجام سنجش در راستای تشخیص و مشکلات رفتاری افرادی که توسط منابع مختلف (مانند دادگاه، روانپزشک، پزشک عمومی و روانشناس) ارجاع شده‌اند. در این فصل چگونگی سنجش با کامپیوتر و شیوه برگزیدن آزمون روانی مناسب برای هر فرد نیز عنوان شده است. فصل سوم روش مصاحبه تشخیصی و معاینه وضعیت روانی را توضیح می‌دهد. فصل چهارم به بررسی سنجش رفتاری می‌پردازد و در فصلهای پس از آن مهمترین آزمونهای روانی رایج (مقیاسهای هوشی و کسلر، طرحهای دیداری - حرکتی بندر - گشتالت، پرسشنامه شخصیتی چند وجهی مینه سوتا، پرسشنامه روانی کالیفرنیا، آزمون رورشاخ، آزمون اندریافت موضوع و نقاشیهای فرافکنی) معرفی شده‌اند. این معرفی به گونه‌ای است که خواننده پس از خواندن هر فصل با زمینه تاریخی آن و روش سنجش آشنا می‌شود، معایب و محاسن آن آزمون را می‌شناسد، از موارد استفاده

رافائل، بورلی (۱۳۷۲). هنگامی که فاجعه رخ می‌دهد: راهنمایی برای افراد و سازمانهای امدادگر (جلد اول). ترجمه طالبی نژاد، محمد رضا و دکتر کلانتری، مهرداد. اصفهان: انتشارات امیر کبیر، ۲۸۲ صفحه. قیمت ۳۷۰۰ ریال.
این کتاب ترجمه‌ای است از:

Beverly Raphael, When disaster strikes.

بخش عمده‌ای از فعالیت اعضای تیم بهداشت روانی کمک به افرادی است که در اثر فاجعه دچار ضربه روحی شده‌اند. از آنجا که کمک به این افراد به صورت مداخله در بحران صورت می‌گیرد، علاوه بر افراد دچار فاجعه معمولاً خود اعضای تیم بهداشت روانی نیز دچار استرس و فشار روحی می‌شوند. این کتاب برای کمک به این افراد نوشته شده است. در بخشهای گوناگون این کتاب انواع ضربه‌های روانی و شیوه‌های رویارویی با هر یک از آنها جداگانه شرح داده شده است.

این کتاب اطلاعات جامعی در مورد واکنش انسانها در شرایط بحرانی، روش کمک به آنان و شیوه حفظ بهداشت روانی مداخله‌گران در اختیار خواننده قرار می‌دهد. دیگر فصلهای کتاب به مطالب زیر پرداخته است: فصل اول ویژگیهای فاجعه و اثرات روانی آن را شرح می‌دهد. فصل دوم به تأثیر اطلاع قبلی و پیش بینی فاجعه می‌پردازد. فصل سوم اثرات آتی و بلافاصله فاجعه را مورد بررسی قرار می‌دهد. در سه فصل بعدی سه نوع فاجعه اصلی یعنی مرگ و بقا، فقدان، سوگ، آوارگی و اسکان، جداگانه مورد بحث قرار گرفته است. فصل آخر به تأثیرات متفاوت فاجعه بر روی کودکان، بزرگسالان و خانواده‌ها پرداخته است. مطالعه این کتاب برای دست اندرکاران بهداشت روانی از جمله روانشناسان، روانپزشکان، مددکاران اجتماعی و... توصیه می‌شود.

اولیه توسط کارشناسان مجرب آن سازمان انتشار یافته و یکی از معتبرترین اسناد این سازمان در زمینه بهداشت روانی می‌باشد.

فصل نخست کتاب درباره ضرورت ارائه خدمات بهداشتی با روشهای مناسب و انعطاف پذیر در کشورهای جهان می‌باشد و تأکید عمده مطالب آن این است که هیچ نظام یا خدمات بهداشتی بدون توجه به بعد روانی بهداشت کامل و مؤثر نخواهد بود چرا که نظامهای ارائه کننده خدمات بهداشتی که به این بعد توجهی نکرده‌اند با مشکل زیادی روبرو شده‌اند. برای حل این گونه مشکلات، سازمان جهانی بهداشت در کنفرانس آلمآ آتا، بهداشت روانی را بعنوان جزئی از مراقبتهای بهداشتی اولیه پیشنهاد نمود و مورد تصویب کلیه اعضای آن قرار گرفت.

فصل دوم کتاب پیرامون جایگاه بهداشت روان در مراقبتهای بهداشتی اولیه بحث می‌کند. تأکید عمده این فصل بر این است که پذیرش مسئولیت در قبال بهداشت روانی، بار اضافی بر مراقبتهای بهداشتی اولیه تحمیل نکرده بلکه بر عکس کارآیی آنها را افزایش می‌دهد. پس از آن درباره ارتقاء بهداشت روان، پیشگیری از اختلالات روانی - عصبی، شناسایی و درمان بیماریهای روانی بحث شده است.

فصل سوم کتاب به اهمیت سیاست کشوری بهداشت روان اشاره نموده و درباره گروههای هماهنگ کننده بهداشت روان و دیدگاههای آن درباره ارائه خدمات به بحث می‌پردازد. فصل بعدی کتاب به اهمیت مشارکت جامعه در ارائه خدمات بهداشت روانی تأکید دارد و اینکه افراد یک جامعه بطور گروهی و یا فردی حق مشارکت و مسئولیت در برنامه ریزی و انجام امور بهداشتی خود را دارند و کارکنان بهداشتی باید همواره با افراد کلیدی مطلع از نیازها و نگرشهای افراد جامعه در ارتباط بوده تا بتوانند

مقدمه‌ای بر ادغام بهداشت روان در مراقبتهای بهداشتی اولیه. تألیف سازمان جهانی بهداشت، ترجمه دکتر داوود بناه محمدی، سید عباس باقری یزدی و حسن پالاهنگ. تهران: انتشارات مجمع علمی و فرهنگی مجد، ۹۱ صفحه، رایگان.

این کتاب از انتشارات سازمان جهانی بهداشت است که در راستای ادغام بهداشت روان در مراقبتهای بهداشتی

خدمات ارزنده‌ای را به جامعه ارائه نمایند.

فصل پنجم کتاب به همیاری سایر بخش‌ها همچون سازمانهای دولتی، آموزگاران دبستانها، پلیس و سازمانهای غیر دولتی در برنامه بهداشت روان تأکید دارد و به دنبال آن در فصل ششم پیرامون ساختارهای زیر بنایی تمرکز زدایی و همگانی کردن خدمات بهداشت روانی در سطوح جامعه بحث می‌شود.

فصل هفتم به ضرورت تغییر در مباحث آموزشی، مهارتهای روانی اجتماعی، اصول و متون آموزشی اشاره دارد و در فصل بعدی اختلالات رفتاری، اولویت دارد و تدارک داروهای اساسی به منظور اجرای برنامه یاد شده مورد بحث قرار می‌گیرد.

فصل نهم به جمع آوری اطلاعات پرداخته شاخصهای ارزیابی ارائه خدمات بهداشتی را مورد بررسی قرار می‌دهد. آخرین فصل کتاب به هزینه ادغام بهداشت روانی در مراقبتهای بهداشتی اشاره دارد و اهمیت آنرا در پیگیری و مراقبت از بیمارها مد نظر قرار داده است و بر این امر تأکید دارد که کارکنان بهداشتی باید بتوانند ارتقاء بهداشت روانی، پیشگیری و درمان بیماریهای روانی را در فعالیتهای روزمره خود تلفیق نمایند تا گام مؤثری در جهت ارتقاء سطح بهداشت روان افراد جامعه برداشته شود.

انگیزه‌های خودآگاه و ناخودآگاه و ایجاد سوء تفاهم نیز تعریف شده است.

درباره معنی واژه‌های مختلف و اثراتی که واژه‌ها در مصاحبه دارند در فصل پنجم بحث شده است. غیر از عناصر کلامی، عناصر و ارتباطات غیرکلامی نیز نقش مهمی در مصاحبه دارند که در فصل ششم به آنها پرداخته شده است.

کتاب به تعریف مصاحبه پرداخته، ابعاد مختلف آنرا مورد بررسی قرار داده است.

مصاحبه می‌تواند انواع مختلف داشته باشد که هر کدام هدف خاصی را دنبال می‌کنند. در فصل دوم تشریح انواع مصاحبه مورد توجه قرار گرفته است. فصل سوم در رابطه با عواملی است که می‌توانند اثر مثبت یا منفی در مصاحبه داشته و باعث اغتشاش و تضاد گردند. در فصل چهارم چگونگی ارتباط مثبت بین مصاحبه‌گر و مصاحبه‌کننده عوامل مؤثر در مصاحبه همانند سن، میزان هوش و زمینه فرهنگی و غیره در فصل هفتم آمده است. و اما مشکلاتی نیز ممکن است در روند مصاحبه پیش آید و پیامدهای مناسبی نداشته باشد و این موضوع در فصل هشتم ذکر شده است. چگونه می‌توان یک مصاحبه را مورد ارزیابی قرار داد مطلبی است که در فصل نهم آمده است. در فصل دهم چگونگی تهیه خلاصه‌ای از گزارش مصاحبه مورد بحث قرار گرفته است و نمونه‌هایی از چند مصاحبه خیالی ارائه گردیده است.

دو ضمیمه الف و ب، به ترتیب به ویژگیهای اطاق مشاوره و مشاهده کودکان که در مصاحبه مؤثر است ذکر گردیده است.

با توجه به اهمیت مصاحبه در شناسایی، تشخیص، درمان و به ویژه مهارت لازم برای انجام مصاحبه با کودک و نوجوان، این کتاب می‌تواند همراه با آثار دیگر در زمینه مصاحبه یاری دهنده باشد.

تریچ جان، مصاحبه روانشناختی با کودک و نوجوان، ترجمه سیما فردوسی، بهروز بیرشک، بخش فرهنگی جهاد دانشگاهی دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ۱۳۶۹. ۱۱۶ صفحه. قیمت ۱۸۵۰ ریال
این کتاب شامل ده فصل و دو ضمیمه است. فصل اول مورد بررسی قرار گرفته است. چگونگی جابجایی

اهمیت رابطه مشاوره‌ای به نقش ارزنده و مهم مشاوران در ارائه خدمات بهداشتی، اجتماعی و حمایتی برای مراجعین مبتلا به ایدز پرداخته و خاطرنشان ساخته‌اند که مهمترین اصل در مشاوره "پیشگیری و حمایت" است و همیشه پیامهای پیشگیری راحت‌تر پذیرفته می‌شوند. بالاخص اگر این پیامها بطور شخصی و در جهت احتیاجات و مطابق با سبک زندگی فرد عرضه شود. خواندن این کتاب که به زبان ساده و رسای علمی نوشته شده به کلیه پزشکان و دانشجویان رشته‌های مختلف توصیه می‌شود.

دکتر مهرداد کلانتری. بهداشت روانی کودک

و خانواده. اصفهان: انتشارات مروج. زمستان ۱۳۷۲. ۴۴ صفحه، بها ۵۵۰ ریال.

کتابی است به زبان ساده برای آموزش یا خودآموزی والدین. این کتاب موضوعات مختلفی را که همگی در حوزه پیشگیری اولیه در بهداشت روانی است مورد بحث و آموزش قرار داده است. فصول کتاب شامل موارد زیر است:

مقدمه، خانواده به عنوان مهمترین نهاد تربیتی؛ روابط والدین و فرزندان؛ روابط پدر و ماد با یکدیگر؛ تفاوت‌های کودکان و انتظارات والدین؛ آموزش، درس و یادگیری کودک؛ نکات اساسی در آموزش کودک با آشنایی با یک مدل جهت اصلاح رفتار؛ اهداف برنامه آموزش والدین، برخی نکات اساسی؛ تشویق کنیم؛ آیا تنبیه نیز لازم است؛ هوش کودکان و مسایل مربوط به آن؛ کودک پر تحرک؛ نظارت بر رفتار به نقش مذهب در بهداشت روانی؛ روابط بین خواهر و برادرها؛ نظم و ترتیب؛ زبان کودک؛ کودک خجالتی؛ کودک لجباز.

محررز، میلو؛ رضایی، حمیدرضا؛ صراف نژاد،

عبدالفتاح. ایدز یا سندرم اکتسابی نقص ایمنی.

تهران: معاونت امور بهداشتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تصویب کمیته کشوری مبارزه با ایدز، ۱۳۷۲، ۱۰۰ صفحه، رایگان.

شیوع روزافزون و تلفات بی‌شمار این بیماری ازیکسو و عدم دسترسی به درمان اساسی آن ازسوی دیگر، نیاز به آموزش وسیع و همه جانبه جهت پیشگیری و درمان این بیماری را ضروری ساخته است. در این راستا محققان و پزشکان برجسته کشورمان نیز باتوجه به محدود بودن منابع موجود در این زمینه و ضرورت آموزش تمام اقشار بالاخص متخصصان حرفه پزشکی با همکاری معاونت امور بهداشتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دست به انتشار این کتاب زده‌اند.

دراین کتاب به مباحث اتیولوژی، اپیدمیولوژی، ایمنونوپاتوژنز، تظاهرات بالینی، روشهای درمانی تشخیص آزمایشگاهی، پیشگیری و مشاوره پرداخته شده است و مطالعه آن خواننده را با جنبه‌های مختلف تشخیص و درمان بیماری "ایدز" آشنا می‌سازد.

گرچه مباحث عمده این کتاب بر آموزش تخصصی مبتنی است اما مؤلفان در جهت پیشگیری به راهبردهای عملی و کاربردی مهمی اشاره کرده‌اند که برای تمامی خوانندگان جذاب و آموزنده خواهد بود. در این فصل نویسندگان با تاکید بر رعایت اصول اخلاقی و پایبندی به پیوند مقدس زناشویی و اجتناب از بی‌بندوباری جنسی، توصیه‌های ارزنده‌ای در جهت پیشگیری ارائه نموده‌اند. در فصل مشاوره این کتاب نویسندگان با تاکید بر